

Az árdrágítók, spekulánsok és gazdasági szabotázók elleni törvény — A bíróságok pénzbírságon felelő vagyonekhozást, kényszer munkát és halálbüntetést is kimondhatnak

Megjeleml a foglalt üzérkedők és szabotálók elleni törvény — A bíróságok pénzbírságon felelő vagyonekhozást, kényszer munkát és halálbüntetést is kimondhatnak

A hivatalos lap mai száma fontos törvényt közöl a meg nem engedett üzérkedés és gazdasági szabotázók elleni törvényéről.

Meg nem engedett spekuláció — mondja a törvény — minden olyan gazdasági ténykedés, amelynek célja a rendkívüli, háborús viszonyok kihasználásával jogtalan anyagi előnyt szerezni. Különösképpen büntetik az árualmozást, amelynek célja az áruk emelése, mindennemű megmaximálást ár túllépése. Büntetik azt, aki a rendes polgári hasznát meghaladó árat kér, azt, aki a megjelölt minőségűnél gyengébb minőségű árut ad el. Tilos és büntetendő arannyal platinával, drágakövekkel való üzérkedés, továbbá a devizákkal való üzérkedés. Büntetik azt, aki engedély nélkül árukat szállít, olyan esetben, ha ahhoz külön hatósági engedély kell. Tilos a termelő és a fogyasztó között közvetítőnek fellépni, csak azért, hogy az áru megdráguljon, tilos mindenfajta lánckereskedelem. Az árukat a piacokon és minden eladóhelyen (üzletekben) fel kell tüntetni, aki ezt elmulasztja, azt a fenti törvény alapján felelősségre vonják.

A törvény szerint szabotázónak tekintendő minden üzletnek, birtoknak elhagyása, ha ebből a nemzetgazdaságra kár háramlik. Szabotázás a gépek és felszerelés rongálása, gépek és felszerelés rosszhasznú üzemen kívül való helyezése, gabona vagy más termények pusztítása és rongálása, termelőeszközök rosszakaratu elidegenítése olyan célból, hogy a termelés csökkenjen. Szabotázás a nem-rationális termelési módszerek rosszakaratu fenntartása, pontatlan kalkulációk rosszakaratu benyújtása, a nyersanyaghalmozás, amelynek célja a gazdasági élet rendes működésének megállítás. Szabotázás a néphatalosságot elhagyó helytelen gazdasági adatokat közölni, az ellenőrzés elmulasztása az üzletekben és gazdaságokban, ha az a termelésre és ellátásra káros hatású és általában a gazdasági munka rosszakaratu megakasztása.

A meg nem engedett üzérkedés, illetve gazdasági szabotázás büntetése lehet pénzbírság, egy hónaptól tíz évig tartó kényszermunka, a gazdasági vállalat (üzlet), vagy mezőgazdasági birtok elkobzása és végül lehet halálbüntetés is. A vagyonekhozást a kényszer munkával együtt, vagy a halálbüntetéssel együtt is ki lehet mondani. Ezenkívül kimondható a polgári jogvesztés is.

Halálbüntetést olyan esetben szabhatnak ki a bíróságok, ha a törvény különösen nyers megszegésének esete forog fenn, amikor a gazdasági életet nagy kár éri és teljes rosszakaratu esete forog fenn.

A pénzbírság nem lehet magasabb, mint azon áru értékének százszorosa, amellyel a bűntettet elkövetették. Ha nem állapítható meg az áru értéke, a bírság 50 dinártól 100.000 dinárig terjedhet. A pénzbírságot és a lefoglalt áruk értékét a háború által feladott területek lakosságának ellátására fordítják.

A lefoglalt árut, amennyiben romlandó cikkről, baromtiról, vagy állatokról van szó, a legközelebbi népfelügyelőség hatósága rendelkezésére kell bocsátani és napi áron nyilvánosan el kell adni. A többi lefoglalt áru felett a szövetesági kereskedelmi és közellátási miniszter dönt. Amennyiben a bíróság kimondja a vagyonekhozást, ezzel a vagyonnal ugyanugy kell eljárni, mint azt az AVNOJ 1944. november 21-iki döntése az állami tulajdonba került elleneséges vagyonnal kapcsolatban kimondja. A pénzbírság esetében elzárásra váltják át, 50 dinár büntetés ilyen esetben egynapi elzárásra változtatható át, az átváltoztatott büntetés azonban nem tehet ki többet háromévi kényszer munkánál.

A vállalkozás (üzlet) tulajdonosa, amennyiben fizikai személy, maga felel — ha csak nem igazolja, hogy tudta, illetve utólagos jóváhagyása nélkül történt a cselekmény. Ha jogi személy, a tettesen felül a vállalat vezetője is felelős, ha csak nem igazolja, hogy tudta nélkül történt a cselekmény.

A fenti törvény értelmében az eljárást a járási népbírószárok folytatják le, kivéve, ha fennáll a halálbüntetés kimondásának lehetősége. Ebben az esetben a törvényszék (kerületi népbírószárok) illetékes. Panaszt mindenki tehet, feljelentés formájában, vagy hivatalból indul meg az eljárás. A bíróság a feljelentéstől számított nyolc napon belül köteles döntést hozni.

A helyi népfelügyelő bizottság mellett külön bizottságot kell alakítani, amely a kisebb fenti törvénybe ütköző ügyekben maga ítélkezhet. Az ilyen bizottságnak 3-5 tagja van. Ezek akkor dönthetnek, illetve ítélkezhetnek, ha az üzérkedés tárgyát képező áru értéke 5.000 dinárnál kisebb. Az ilyen bizottság 2.000 dinárig terjedhető pénzbírságot szabhat ki. Ha az eljárás folyamán kiderül, hogy szigorubb büntetésre van kilátás, úgy át kell tenni az ügyet az illetékes járási népbírószárhoz, illetve a kerületi népbírószárhoz. A bizottság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a bírósághoz, az elsőfokú bíróság ítélete ellen pedig a másodfokú bírósághoz. Az ítéleteknek a napisajtóban való közlését is elrendelhetik. A gyanúsítottakat le is lehet tartóztatni, ha szükséges veszélye áll fenn, különösen, ha súlyos büntetésre van kilátás (halálbüntetés).

Árdrágítók a szegyenpadon

Azok, akik megszokták a könnyű életet, azok az ezrek, akik milliók véréből és szenvedéséből szereztek maguknak a kényelmet és a biztonságérzetet — még mindig nem tanultak.

Legujabban a pénz- és fizetésrendezési rendeletet találták alkalmazni a kisded és piszkos játékaik lebonyolítására. A rendelet kibocsátása óta eltűnt a noviszádi kirakatokból minden, kiürültek a piacok és, ha mégis hozzá lehet jutni valamhez, úgy kétszeres, néha négy-ötösörös árat kell fizetni azoknak, akik becsületes munkával akarják eltartani családjukat. A fekete piac hiányait nem érdekli, hogy a dolgozó nép miből él meg. Nem kíváncsi arra, hogy a munkás miből szerzi meg a maga kenyerét. Nem érdekli, hogy sokan utolsó ingiük árán viszik haza a tejet a kicsinyeknek. A népfelügyelő harc, a zsarnokság, a rabszolgaság leküzdése nem az ő ügyük. És az sem, hogy az új Jugoszlávia munkáskormányra már most, még a háború alatt, segíteni akar és segíteni fog a munkásmilíók helyzetén.

Ez egyszer azonban — végre — gazda nélkül csinálták piszkos számításukat az ujjaépítés ellenségei.

Mert a nép most a gazda és a gazda az asztalra csapott: elég volt! Noviszád munkásnépe és ifjúsága kiözönlött hétfőn délután az utcára, hogy megmutassa: ővé a hatalom és élni is tud vele.

Ez csak kezdet, csak figyelmeztetés. A tüntető tömeg élén ismert árdrágítók méregvörös és ijedsárga csapata menetelt a táblákkal, melyeket kezükbe kényszerítettek. »Le a spekulánsokkal!« »Bíróság elé az árdrágítókkal!« »Halál a fekete piacra!« »A katona harcol, az ár-

drágító sarcoll!« — ilyen táblákat vittek Noviszád hírnai és mögöttük zugott az itélkező nép szava és öklök emelkedtek a magasba. Nem, nem bántottak senkit. Ma még nem.

A fekete piacosok szomorú csoportjában Kerac Nevenkát, Puskás Mihályt, Teofánovicot, Belusevicset, Acin cipészt és másokat láttuk. A városháza vezette őket a tömeg, ahol átadták a népfelügyelő bizottságnak, amely lenyomozza az eseteket és bíróság elé állítja a bűnösöket.

A városháza erkélyéről Radanov Nikola, a városi népfelügyelő bizottság titkára beszélt a tömeghez. Megdöszönte a szabotázók és a pénzrontás elleni küzdelemüket és kérte, hogy a jövőben is szerevenek minél több bizonyítékot a fekete piacosok ellen. A hatalom a népből indult és a néphatalosságot élni fogja a hatalommal.

A tüntetők a beszéd után végigjárták a noviszádi utcákat és az ismert árdrágítók üzeteinek kirakatait telerajolták a fekete piac elleni harc népszerű jelszavaival. Krsztics, Szazdanics, Sztójcsics és sok más üzenet kapta meg ezt a nemkívánt feldíszítést.

Azok az árdrágítók, akik saját szegyenükkel kényszerültek a tüntető tömeg előtti botorkálni; azok, akik látták izdado és remegő társaikat és azok is, akik csuktak redőnyök mögött ijedten húzódtak meg valamelyik sarokban, talán megtanulták a leckét: ne tovább!

Ez az ország a dolgozó ország és nem a szélhámosoké! Ez a nép vért, életet és munkát áldozott a szabadságáért és ez a nép elsöpör minden akadályt. A szabotáőrakat, az árurejtezőket, az árdrágítókat és a pénz hiányait is.

A pénzrendelet szélhámosai a szubotcai bíróság előtt

A szubotcai Népkörség háromszáz olyan személyt hallgatott ki a napokban, akik a pénzbevitással kapcsolatban gyanúsá tették magukat, leginkább azzal, hogy pontosan százezer dinárt vittek bevéltani, sokszor olyanok is, akikről köztudomású, hogy nem lehetett ennyi pénzük. A kihallgatottak egynéhányát átadták a katonai bíróságnak, amely a következő ítéleteket hozta:

Kornics Sztjeván 5.000 pengőt adott át Mihalicsik Sztjevánnak, hogy helyette beváltsa. Mihalicsiknak »munkájáért« 10° részeseget ígért. A bíróság Kornicsot és Mihalicsiket egy-egy évi, nehéz kényszer munkára és polgári becsületének háromévi elvesztésére ítélte. Nasztics Ljuba Risztics Alekszandarnak adott át ötvenezer dinárt. Egy évi nehéz kényszer munkára és polgári jogainak háromévi elvesztésére ítélték. Egy év nehéz kényszer munkát kapott Füreidi Jovánka is, aki Szél Sándornak és Szabónak adott át 5-5.000 pengőt. Kuugi Lajcsó vele egy háztartásban élő fiának, Istvánnak adott át 5.000 pengőt. Az apát egy évi nehéz kényszer munkára és polgári jogainak 3 évi elvesztésére, a fiút egy évi kényszer munkára és polgári jogainak ugyancsak háromévi elvesztésére ítélték.

Orosz riport a berlini csatáról

(Berlin, április 25. — Tass.) Zsukov tábornagy csapatainak nagyszabású támadását az Odera keleti partján fekvő szovjet támaszpontokból indított élénk felderítő tevékenység vezette be. A földvalósággal megremegett az ágyúk ezreinek összpontosított pörgőtűzétől, amikor a csapatok megkapták a parancsot az általános támadásra. Pillanatok alatt gyilkos tűzáradat zúdult az ellenséges állásokra és a szó szoros értelmében megbénította a németek ellenállását.

A szovjet tüzéség nagyszerűen dolgozik. Egyik háztömb a másik után, egyik erősen kiépített állás a másik után omlik össze, válik semmivé. Most már az egész német védelmi rendszer a vörös tüzéség összpontosított tűzében áll.

Hirtelen fényzórók százaiból vaskító fényzöngé lepeli el az ellenség előreugró arconalszakaszeit. A tüzéségi és légi előkészítés után még megmaradt náci katonákat percekre valóssággal megvakította a réajuk zúduló fényáradat.

Egyre jobban nyugat felé tolik el a vörös tüzéség tüze. Most a szovjet gyalogság lendül támadásba. A harc hevessége az utolsó, a legutolsó kilométereken még csak fokozódik. Kuznyecov vezérezredes kitűnő csapatai betörték Berlin északkeleti külvárosába. Hajnalban már a berlini utcákon folynak a harcok. A delelő napsugarak pedig már a meghódított berlini részeken végeláthatatlan sorokban vonuló szovjet harcokcsikat, ágyúkat és gépkocsikat világitják meg.

Az utcai harcok képe

Torlaszok, torlaszok, torlaszok. A birodalmi főváros valamennyi utcaja el-

volt torlaszolva. Az utcákon valósságos hegyek emelkednek homokzsákokból és a legheterogénebb elemekből.

A náci hatóságok az utolsó órákban, közvetlenül a vörös csapatok betörése előtt, kövvel megrakott és felborított villamosvasúti kocikkal elősítették meg a torlaszokat.

Igy tettek utolsó, meddő kísérletet arra, hogy mesterséges akadályokkal állják el az előretörés útját. Minden pinceablakból, minden padlásnyílásból, falba ütött lövésekből ontják a tüzet a németek páncéltörő ágyúi és géppuskái. A torlaszok fedezékéből német ágyúk tüzelnek. A németek a kétségbeesés adta erővel indítanak egyik ellentámadást a másik után a szovjet állások ellen. Utcák és terek alá vannak aknázva. És az eredmény? A hatalmas lendülettel előretörő vörös csapatok, amelyek szinte emberfeletti küzdelemmel tették meg pár nap alatt az Oderától Berlinig vezető utat, most is legyűrték minden akadályt.

A kancellári palota gránátjai

Egy szovjet üteg a lőszeresládában gránátokat talált, amelyeken ez a felírás volt olvasható: »Berlinnek!« A gránátok mellett rövid, pársoros írás: Egy fegyvergyár és lőszergyár munkásnői arra kéri a szovjet tüzeréket, hogy

ezeket a gránátokat tartsák fenn Berlin számára.

Igy is történt. Az üteg tüzeréi a gránátok közül egyet sem lötték ki, míg el nem érkezett a berlini csata ideje. A berlini csata megkezdődött és az üteg Berlin külvárosában helyezkedett el. Különös ironiája a sorsnak, hogy az üteg tüzeréi

a német főváros hétszázéves fenn-